

Rapportage 2023 Baarn

Wonen en Zorg 2040

**Samen voor
toekomstbestendige ouderenzorg**

De juiste ondersteuning en zorg
voor iedereen

*Project in het kader van de Krachtig Verbindende
Toekomstvisie Utrecht*

24/01/24

Inleiding | Eind 2022 zijn activiteiten van het programma *Wonen en Zorg 2040* gestart in de gemeente Baarn. Het resultaat is deze rapportage over inspiratie, oplossingsrichtingen en samenwerking over Wonen en Zorg in Baarn.

AANLEIDING

De dubbele vergrijzing en het toenemende aantal ouderen met een zware zorgvraag, zorgt voor grote uitdagingen voor de ouderenzorg, ook in de regio Utrecht. Intramuraal ouderenzorg wordt niet verder uitgebreid (WOZO-brief). Dat betekent dat de volledige toename van de vraag naar wonen met zware zorg door de vergrijzing in het woningbouwregime (thuis) moet worden beantwoord. “Thuis” kan dan de eigen woning zijn of een nieuwe/andere zorggeschikte of geclusterde woonvorm. De gezamenlijke ouderenzorgorganisaties in Utrecht hebben, mede op initiatief van Zorgkantoor Utrecht, de handen ineengeslagen en een Krachtig Verbindende Toekomstvisie Utrecht 2030 opgesteld. Het Project Wonen en Zorg 2040 is een van de projecten onder deze vlag.

DOELSTELLINGEN

Ondersteuning en inspiratie bieden, zodat de deelnemende organisaties de aanstaande markttrends het hoofd kunnen bieden, zodat de inwoners van Zorgkantoorregio Utrecht de best mogelijke zorg in de best mogelijke setting, vooral op de lange termijn, kan worden gegarandeerd.

AANPAK

Wonen en Zorg 2040 kent drie programmalijnen, namelijk:

- A. Kennisdeling en analyse:** deze programmalijn bestaat uit 1) Het inventariseren en verzamelen van informatie vraag en aanbod; 2) Deze toegankelijk maken op gemeentelijk en subregionaal of regionaal niveau, door middel van een online kennisbank vraag en aanbod; 3) In samenspraak met de deelnemers de “gap”, de discrepantie tussen aanbod en vraag in beeld brengen; 4) Speerpunten formuleren per gemeente / subregio en zo nodig regio.
- B. Visie op oplossingsrichtingen en inspiratiesessies:** deze programmalijn bestaat uit 1) Inventariseren en verzamelen van inspirerende voorbeelden lokaal, regionaal en buiten de regio; 2) Toegankelijk maken op gemeentelijk en subregionaal niveau, door middel van de databank en matching; 3) Inspiratiegesprekken en -bijeenkomsten met zorgorganisaties (en stakeholders) over zorg(oplossingen) in de toekomst; 4) Identificeren van lokale en regionale projecten en kansen.
- C. Processen en projecten:** deze programmalijn bestaat uit 1) Ondersteuning bij samenwerking tussen stakeholders; 2) Identificeren van projecten; 3) Ondersteuning zo nodig bij regionale afstemmingsvraagstukken, zoals arbeidsmarkt en speciale doelgroepen.

Deze rapportage is onderdeel van programmalijn B en is het resultaat van een reeks inspiratiesessies en andere ontwikkelingen in de gemeente over oplossingsrichtingen en samenwerking voor het realiseren van het woonzorg aanbod in relatie tot de opgave.

Kijk wat we met elkaar kunnen doen op

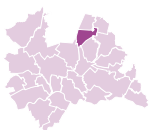
toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg

Dit is een boodschap van het Project Wonen en Zorg 2040 van de IVVU. Mogelijk gemaakt door Zilveren Kruis Zorgkantoor.

Scan de code

SAMENVATTING | Op deze pagina staan de belangrijkste onderwerpen van deze rapportage samengevat.

OPGAVE

De vraag naar wonen met zware zorg tussen 2020 en 2040 groeit door de vergrijzing sterk. Zonder aanvullend beleid komt Baarn in 2040 zo'n **199** verpleeghuisplaatsen tekort.

BETROKKEN PARTIJEN

Zorgorganisaties

Corporaties | ontwikkelaars

Zorgkantoor

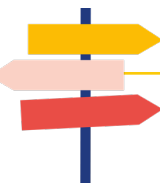
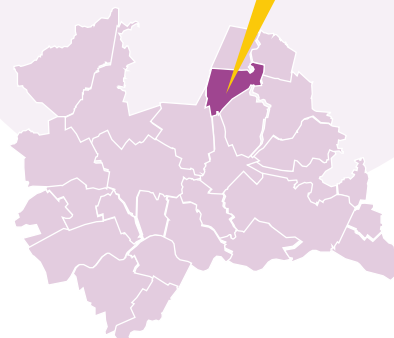
Gemeente

Welzijn

gemeente Baarn

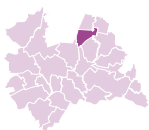
OPLOSSINGSRICHTINGEN VOOR WONEN EN ZORG ZOALS BESCHREVEN IN DE WOONVISIE BAARN

- Woningen splitsen
- Zorgfaciliteiten clusteren
- Investeren in renovaties en aanpassingen
- Regionale aanpak

PROCES EN SUGGESTIE VOOR VERVOLG

In het kader van het schrijven van de Woonvisie voor de gemeente Baarn heeft STEC groep vanaf het tweede kwartaal 2023 de regie overgenomen in de inhoud en begeleiding van bijeenkomsten. In de woonvisie van Baarn worden goede ambities geschetst voor wonen en zorg. De stappen om daar te komen missen nog. Een volgende stap is om de verschillende genoemd projecten en initiatieven te definiëren, eigenaren aan te wijzen en samenwerking te borgen.

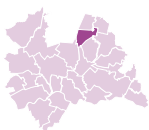

Proces | Eind 2022 en begin 2023 vonden twee inspiratiesessies plaats vanuit het programma Wonen en Zorg 2040, over de opgave, oplossingsrichtingen en samenwerking op het gebied van wonen en zorg. Daarna vonden er twee sessies begeleid door STEC Groep plaats

In het kader van het schrijven van de Woonvisie voor de gemeente Baarn heeft STEC groep vanaf het tweede kwartaal 2023 de regie overgenomen in het begeleiden van bijeenkomsten. Dat betekende ook dat de besproken inhoud van deze sessie breder werd getrokken dan oplossingen en samenwerking op het gebied van zware zorg. Voor dat onderdeel is Arnout Siegelaar vanuit een expertrol aangehaakt bij de sessies.

Opgave in de gemeente Baarn

GROEI VAN OUDEREN MET EEN ZWARE ZORGVRAAG 2040 VRAAGT OM ADDITIONELE WOONZORGPLEKKEN

- De vraag naar wonen met zware zorg tussen 2020 en 2040 groeit door de vergrijzing sterk; zonder aanvullend beleid komt Baarn in 2040 zo'n **199** verpleeghuisplaatsen tekort.

WOONDEALS EN PROGRAMMA WONEN EN ZORG VOOR OUDEREN

- In 2022 en 2023 zijn er 35 regionale woondeals getekend door de minister om het landelijk woningtekort op te lossen. Via deze woondeals kunnen er 936.349 woningen worden gerealiseerd.
- In de provincie Utrecht zijn drie regionale woondeals opgesteld en gaat het om de bouw van ruim 83.500 nieuwe woningen in de periode 2022-2030. Onderdeel van deze deals zijn ook de bouw van zorggeschikte woningen.
- Het kabinet heeft de ambitie om binnen zeven jaar 290.000 woningen te bouwen geschikt voor ouderen. Deze ambitie is vertaald naar 170.000 nultredenwoningen, 80.000 geclusterde woningen en 40.000 verpleegzorgplekken. En specifiek voor Baarn; 170 nultredenwoningen, 40 geclusterde woningen en 120 verpleegzorgplekken.

OBSTAKELS IN DE WONINGBOUW

- Belemmeringen zoals: wetten, praktische bezwaren, hoge bouwkosten, opgelopen rente en personeelstekorten staan het realiseren van de plannen van de Rijksoverheid in de weg. Hierdoor is er in de toekomst meer zorg thuis nodig in de oorspronkelijke woning. Creatieve ingrepen en nieuwe denkrichtingen zijn essentieel voor het oplossen van deze woonzorgvraagstukken.

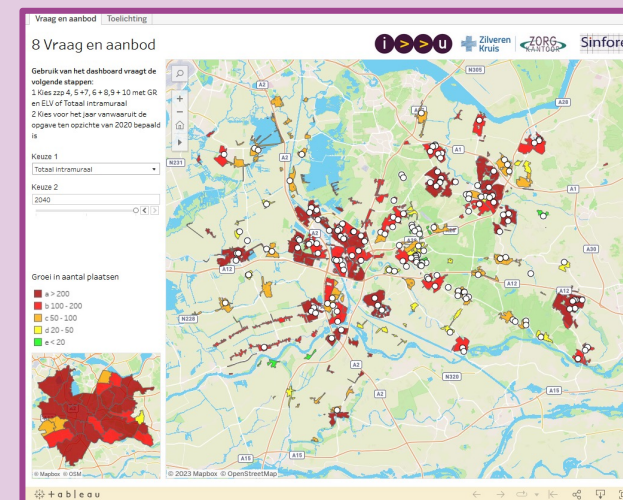
Wat staat ons te doen?

- **Langer Thuis**; passend wonen/doorstroom. Aandacht en zingeving voorkomt zorg. Digitalisering/technologie. Samenwerking in de wijk.
- **Capaciteitsontwikkeling**
- **Nieuwe nieuwbouwprojecten** in Baarn.

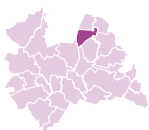
DASHBOARDS EN DATA

Onderzoeksbureau Sinfore ontwikkelde in opdracht van het project Wonen en Zorg 2040 dashboards met prognoses met betrekking tot demografie en de zorgvraag tot 2040 in zorgkantoorregio Utrecht. Deze dashboards zijn openbaar en beschikbaar voor iedereen die zelf aan de slag wil met de onderliggende data. Je vindt de dashboards op

<https://ivvu.sinfore.nl>.

Specifiek voor de gemeente

De sleutel is samenwerking | De betrokken partijen rekenen het tot hun gezamenlijk verantwoordelijkheid om aan de slag te gaan met oplossingen voor Wonen en Zorg in Baarn.

BETROKKEN STAKEHOLDERS

Zorgorganisaties

Gemeente

Corporaties | ontwikkelaars

Welzijn

Zorgkantoor

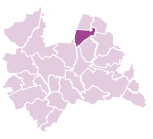
WAAROM SAMENWERKEN?

In het verleden was het onderwerp intensieve zorg voor ouderen vrijwel geheel het domein van zorgorganisaties en het zorgkantoor. In de nieuwe situatie verschuift dit van de WLZ naar de Woningwet. Dat betekent dat alle lokale partijen hier een nadrukkelijke rol in krijgen. De oplossing moet gevonden worden in de samenwerking met die zorgorganisaties maar ook in de samenwerking met andere partijen.

Ontwikkelingen hangen in sterke mate met elkaar samen en kunnen niet éézijdig, bijvoorbeeld binnen de zorg, het sociale domein of het fysieke domein, worden opgelost. Om die reden is een integrale visie en aanpak door middel van samenwerking, niet alleen mogelijk, maar ook noodzakelijk.

REGIEROL GEMEENTE

De Rijksoverheid heeft dit ook ingezien en schetst in verschillende beleidsbrieven een belangrijke regierol voor de gemeente in de volle breedte van de opgave, van sociaal domein tot intensieve zorg en de bouw van verpleegzorgplekken. Dat betekent vanuit leiderschap verbinding maken met andere domeinen binnen de gemeente, zoals ruimtelijke ordening en wonen. Ook heeft de gemeente een regierol naar externe partijen, zoals organisaties in zorg en welzijn, woningbouw en inwoners.

Voorbeelden van oplossingsrichtingen opgehaald in verschillende gemeenten Project IVVU

Generiek

Bewustwording inwoners

- Bewustwording eigen verantwoordelijkheid inwoner
- Voorzorgmaatregelen
- Vroegtijdig verhuizen naar geschikte woning
- Versterken en onderhouden eigen sociaal netwerk
- Financiële arrangementen

Eigen kracht inwoners

- Versterken sociale structuur en samenhang
- Community building
- Ondersteunen zelforganisatie en inwonersinitiatieven
- Mantelzorgondersteuning
- Verbeteren informatievoorziening zorg en welzijn en inwoners
- Reablement

Versterken wijkinfrastructuur

- Geschikt maken woonomgeving
- Ontmoetingsplekken
- Versterken mobiliteit
- Uitbreiding zorg en ondersteuning in de wijk
- Samenwerking zorgorganisatie en woningcorporatie op complexniveau
- Inzet van technologie

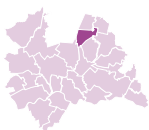
Diversiteit aan geschikte woningen

- Toevoegen geschikte woningen en woonvormen
- Nultredenwoningen
- Geclusterde woonvormen
- Geschikt maken bestaande voorraad
- Herzien toewijzings- en voorrangbeleid

Verpleeghuis van de toekomst

- Openen, moderniseren, en verduurzamen van verpleeghuiszorg
- Toevoegen verpleegzorgplekken

Genoemde oplossingsrichtingen Baarn tijdens de eerste twee inspiratiesessies

Specifiek gemeente

Bewustwording inwoners

- Passend wonen/doorstroom bevorderen
- Inzetten op urgentie en bewustwording

Eigen kracht inwoners

- Terugbrengen van verbinding met bewoners in de wijk

Versterken wijkinfrastructuur

- Samenwerking op complexniveau tussen vastgoedpartijen zorgorganisaties en woningcorporaties
- Samenwerking in de wijk
- Inzet van technologie en digitalisering
- faciliteren en werken aan zorgzame buurten/community care

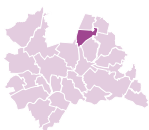
Diversiteit aan geschikte woningen

- Herzien toewijzings- en voorrangbeleid: voorrang op woningen voor specifieke doelgroepen
- Capaciteitsontwikkeling
- Investeren in renovaties en aanpassingen

Verpleeghuis van de toekomst

- VPT geclusterd

Toelichting op de oplossingen in gemeente Baarn gericht op diversiteit aan geschikte woningen en het verpleeghuis van de toekomst

Locatie Santvoorde

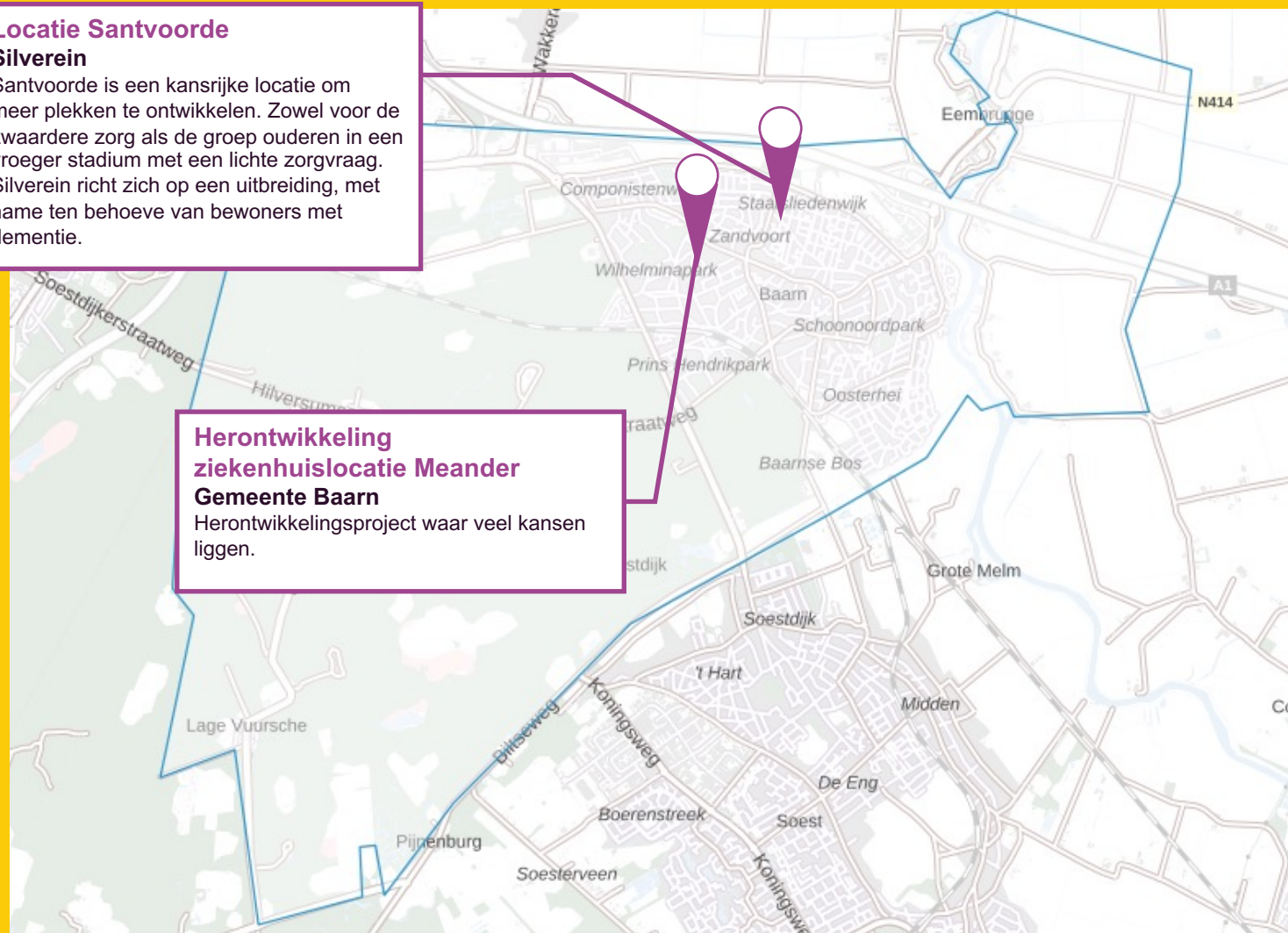
Silverein

Santvoorde is een kansrijke locatie om meer plekken te ontwikkelen. Zowel voor de zwaardere zorg als de groep ouderen in een vroeger stadium met een lichte zorgvraag. Silverein richt zich op een uitbreiding, met name ten behoeve van bewoners met dementie.

Herontwikkeling ziekenhuislocatie Meander

Gemeente Baarn

Herontwikkelingsproject waar veel kansen liggen.

Vraagt verdere concretisering

D

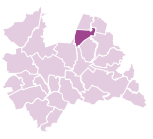

Diversiteit aan geschikte woningen

E

Verpleeghuis van de toekomst

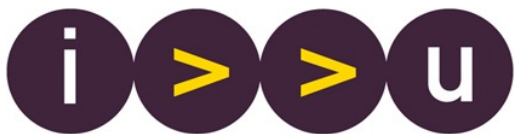

Suggesties voor vervolg | Een volgende stap is om de verschillende genoemd projecten en initiatieven te definiëren, eigenaren aan te wijzen en samenwerking te borgen.

SUGGESTIES VOOR VERVOLG IN BAARN

- Definiëren en concretiseren van kansen, projecten en initiatieven die door betrokkenen in dit proces zijn genoemd.
- Verder onderzoek doen naar de ontwikkelingen van vraag en aanbod in Baarn
- De breedte van de oplossingsrichtingen (zie slide 7) meenemen in de Woonzorgvisie
- Nu is het moment om te handelen. De toename van vergrijzing gaat vanaf 2020 steeds sneller
- Zorg voor consensus over de opgave, maar blijf niet hangen in analyses
- Maak gebruik van wat er al is en versterk dat wat goed gaat
- Creëer samen nieuwe oplossingen
- Pak het systematisch én pragmatisch aan
- Samenwerking is de sleutel; Zorg voor het formaliseren van samenwerkingen op projecten en initiatieven voor wonen en zorg, inclusief een overkoepelend overleg met alle stakeholders in de gemeente.

Colofon

Commissie project Wonen en Zorg 2040

Kees Weevers

Thijs Houtappels

Harry Finkenflügel

Joyce Jacobs

Mariska Tichem

Liesbeth Hoogendijk

Adviserend: Saliha el Habri en Claartje Broeren

Projectteam IVVU

Arnout Siegelaar (projectleider)

Daniel Mogendorff

Sander Konings

Romee van Hunen

